

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ПРАВА, ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова приймальної комісії
Міжнародного гуманітарного університету

ректор Громовенко К.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)
_____ 2020 року

**ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для здобуття освітнього ступеня «бакалавр»
на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

07 Управління та адміністрування
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

073 «Менеджмент»
(шифр та назва спеціальності)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Менеджмент
(назва освітньої програми)

Схвалено на засіданні кафедри менеджменту
протокол № «4» від «10» лютого 2020 р.

Схвалено на засіданні Вченої ради
Міжнародного гуманітарного університету
протокол № «4» від «14» лютого 2020 р.

Одеса – 2020

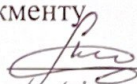
Програма додаткового фахового вступного випробування для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент».

Розробник:

Професор кафедри менеджменту, д.е.н., професор Мартинюк О.А.

Завідувач кафедри менеджменту

д.е.н., доцент

(підпис)

Деркач Т.В.

(прізвище та ініціали)

Схвалено на засіданні кафедри менеджменту, протокол № «4» від «10»
лютого 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Анотації та ключові питання з дисциплін, що виносяться на додаткове фахове вступне випробування	4
3. Приклад завдань тестової частини	9
4. Критерії оцінки виконання завдань вступників на додатковому фаховому вступному випробуванні	10
5. Список рекомендованої літератури	11

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Додаткове фахове вступне випробування за освітньою програмою «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент» проводиться з метою визначення можливості вступників засвоювати навчальні програми підготовки бакалавра. Фахове вступне випробування здійснюється шляхом оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок вступників, передбачених стандартом вищої освіти Міністерства освіти і науки України.

Вступник повинен володіти сукупністю видів діяльності, які передбачені освітньою програмою «Менеджмент» спеціальності 073 «Менеджмент» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

Вступник повинен:

- **виявити** базові знання з теорії та практики дисциплін, що виносяться на вступне випробування: маркетинг, операційний менеджмент, управління персоналом, стратегічне управління.
- **знати** законодавство у сфері управління підприємствами, принципи управління, вміти здійснювати вибір і застосовувати відповідні методи управління, застосовуючи при цьому методичний апарат та інструментарій зазначених дисциплін;
- **продемонструвати** навички творчого, критичного погляду на поставлені практичні завдання та розробки обґрунтованих пропозицій щодо їх розв'язання.

2. АНОТАЦІЇ ТА КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІН,

ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ІСПИТ

- а) назва дисципліни;
- б) зміст дисципліни (коротка характеристика);
- в) перелік питань, що виносяться на іспит.

2.1. «ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ»

Зміст дисципліни

Цілі спільної діяльності, суб'єкт та об'єкт управління, управлінські відносини. Розвиток теорії та практики менеджменту, сучасні парадигми. Рівні та сфери менеджменту. Ознаки та загальні риси організацій, їх різновиди. Закони організації, організаційні процеси. Організація як відкрита система. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації, етапи життєвого циклу. Принципи та функції менеджменту. Функція планування. Місія та цілі дерево цілей. Процес стратегічного планування. Мотивація та її основні компоненти. Змістовні та процесуальні теорії мотивації. Сутність, елементи та процес управлінського контролю, його різновиди. Етапи регулювання: зворотний зв'язок, оцінка виконання рішень, корегування рішень. Елементи організації: обов'язки, повноваження, відповідальність. Делегування діяльності. Побудова організації, організаційне проектування. Елементи організаційних структур, макро- і мікроструктури. Класифікація організаційних структур управління. Принципи та процес побудови структур управління. Технологія менеджменту. Система методів: адміністративні, економічні, соціально-психологічні. Сутність і складові процесу управління. Класифікація управлінських рішень, вимоги до їх якості. Етапи процесу вироблення рішень, фактори, що впливають на процес. Методи та моделі приймання рішень. Ризик. Інформаційне забезпечення управління. Види комунікацій, організація комунікаційного процесу. Керівництво в організації, форми влади та впливу. Теорії лідерства. Формальне та неформальне лідерство. Стили управління. Адаптивне керівництво. Конфліктні ситуації: різновиди та причини виникнення. Модель і стадії розвитку конфлікту. Управлінський вплив на конфлікт. Природа організаційних змін, різновиди нововведень. Управління змінами, подолання опору. Організаційний розвиток. Природа стресу та управління ним. Модель сучасного менеджера, його самовдосконалення. Ролі менеджера в організації. Соціальна відповідальність у менеджменті. Етика бізнесу. Культура організації. Ефективність управління.

Перелік питань, що виносяться на іспит

1. Сутність і зміст поняття «менеджмент».
2. Менеджмент як наука та практика управління.
3. Провідні наукові школи менеджменту.
4. Основні принципи менеджменту.
5. Система класифікації фірм у менеджменті.
6. Методика вивчення фірм.

7. Джерела інформації про фірми.
8. Основи економічного аналізу господарської діяльності фірми.
9. Материнська компанія як організаційно-економічний центр управління.
10. Найважливіші рівні апарата управління та їх функції.
11. Зміст і стадії прийняття управлінських рішень.
12. Зміст централізованої та децентралізованої форми управління фірмою.
13. Демократизація управління.
14. Делегування повноважень в управлінні фірмою.
15. Суть і зміст основних функцій управління.
16. Зміст, мета та види внутріфірмового планування.
17. Суть і зміст функції організації.
18. Класифікація організаційних структур у внутріфірмовому управлінні.
19. Основні принципи організаційної побудови фірми.
20. Основні види організаційних структур фірми.
21. Організаційна структура великої промислової фірми.
22. Внутріфірмовий контроль.
23. Форми та засоби реалізації внутріфірмового контролю.
24. Система внутріфірмового обліку і звітності.
25. Комерційний і внутріфірмовий розрахунок в управлінні фірмою.
26. Управління науково-технічним розвитком фірми.
27. Управління асортиментною та інноваційною діяльністю фірми.
28. Управління матеріально-технічним забезпеченням фірми.
29. Управління персоналом фірми.
30. Системи мотивації та стимулювання праці працівників фірми.
31. Планування кар'єри співробітників фірми.

2.2. «ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ МЕНЕДЖЕРА»

Зміст дисципліни

Особливості управлінської праці, її складові. Принципи та напрями наукової організації управлінської праці. Час як ресурс. Планування особистої праці, організація робочого місця менеджера. Робота з текстовими матеріалами. Організація та проведення нарад і зборів. Ділові зустрічі, переговори. Управління потоком відвідувачів. Раціоналізація телефонних контактів. Основи взаємодії керівника та секретаря. Використання технічних засобів управління. Документи, їх функції та різновиди, система документації. Вимоги до складання та оформлення документів, реквізити та бланки. Організаційно-розпорядчі документи. Документація з особового

складу. Документи з господарської діяльності. Документування зовнішньоекономічної діяльності. Види потоків документів. Порядок проходження та виконання документів. Механізація процесів діловодства. Побудова служби діловодства.

Перелік питань, що виносяться на іспит

1. Поняття менеджменту із процесуальної та функціональної позицій.
2. Сутність праці менеджера.
3. Вимоги до ділових та персональних якостей менеджера.
4. Класифікація видів праці менеджера.
5. Сутність принципу Парето в роботі менеджера.
6. Роль інформації в організації праці менеджера.
7. Що таке економічна інформація?
8. Економічні, організаційно-розпорядчі та соціально-психологічні методи менеджменту.
9. Управлінський вплив та його рівні.
10. Теорії лідерства: підхід з позиції особистих якостей.
11. Теорії лідерства: біхевіористичний підхід до лідерства.
12. Теорії лідерства: ситуаційний підхід.
13. Форми ділового спілкування менеджера.
14. Етапи ділової співбесіди.
15. Фактори, що зумовлюють вибір того чи іншого стилю керівництва.
16. Поняття протоколу.
17. Поняття та зміст акту.
18. Поняття та зміст доповідної.
19. Сутність статуту організації.
20. Поняття та правила оформлення наказу.
21. Поняття та правила оформлення розпорядження.
22. Основні правила делегування обов'язків.
23. Стадії проходження стресу.
24. Поняття кризи професійного становлення менеджера.

2.3. «ОСНОВИ МАРКЕТИНГУ»

Зміст дисципліни

Концепції маркетингу. Види маркетингу залежно від стану ринку, співвідношення попиту та пропозиції, галузі, суб'єктів господарювання. Глобальний маркетинг. Цілі маркетингової діяльності. Структура системи маркетингу. Контрольовані та неконтрольовані елементи макро- та

мікросередовищ підприємства. Оцінка кон'юнктури ринку. Отримання та аналіз маркетингової інформації. Маркетингові інформаційні системи. Маркетингові дослідження: аналіз ринку товарів; конкурентів; вивчення потреб існуючих та потенційних споживачів, поведінки покупців, мотивації придбання товарів. Моделювання поведінки споживача. Оцінка місткості ринку. Сегментація ринків. Пошук нових та вибір цільових сегментів ринку. Класифікації товарів. Використання марок, упаковки, сервісних послуг у формуванні товарної політики. Створення та впровадження на ринок нових товарів. Аналіз показників конкурентоспроможності товарів. Концепція життєвого циклу товару. Залежність змісту маркетингової діяльності від стадії життєвого циклу. Ціноутворення на різних типах ринків. Розроблення цінової політики підприємства. Система товароруху. Види посередників. Чинники, що впливають на структуру каналів збуту. Функції виробників, оптових, роздрібних підприємств у розповсюдженні товарів. Методи збуту товарів. Види посередників. Реклама, пропаганда, стимулювання збуту, персональний продаж як складові комплексу маркетингових комунікацій. Етапи здійснення рекламної діяльності. Розроблення комунікаційної програми. Ефективність комунікаційних заходів. Ситуаційний аналіз. Аналіз конкурентоспроможності підприємства. Стратегічне та оперативне планування маркетингу. Бюджети маркетингу. Організація та контроль маркетингу підприємства.

Перелік питань, що виносяться на іспит

1. Маркетинг як концепція управління фірмою: поняття та сутність.
2. Основні види маркетингу та його соціально-економічна критика.
3. Основні принципи маркетингу.
4. Соціально-економічна критика маркетингу.
5. Об'єкти маркетингових досліджень.
6. Зовнішнє та внутрішнє середовище маркетингу.
7. Кабінетні та польові методи маркетингових досліджень.
8. Інформаційне забезпечення маркетингу.
9. Сегментація ринку та диференціація товару в маркетингу.
10. Цільовий ринок і принципи його вибору.
11. Позиціонування в системі маркетингу.
12. Товарна політика в системі маркетингу.
13. Цінова політика в системі маркетингу.
14. Збутова політика в системі маркетингу.
15. Політика просування в системі маркетингу.
16. Реклама та маркетинг.

17. Маркетингові стратегії та їх класифікація.
18. Маркетингова програма: утримування, види та місце в системі маркетингу.
19. Типи організаційної побудови служб маркетингу в компанії.

3. ПРИКЛАД ЗАВДАНЬ ТЕСТОВОЇ ЧАСТИНИ

Дисципліна «Основи менеджменту»

У чому полягає сутність принципу поєднання галузевого і територіального управління?

- а) управління діяльністю організацій має здійснюватися з урахуванням їх територіального розміщення;
- б) управління діяльністю організацій має здійснюватися з урахуванням тільки їх галузевої належності;
- в) управління діяльністю організацій має здійснюватися з урахуванням як галузевої належності, так і територіального розміщення;
- г) управління діяльністю організацій має здійснюватися з урахуванням розвитку продуктивних сил певного регіону, нових ринків збуту товарів та послуг.

Дисципліна «Основи маркетингу»

Як визначається місткість ринку:

- а) обсяг національного виробництва + експорт + імпорт;
- б) обсяг національного виробництва + експорт – імпорт + різниця обсягу (запаси збільшилися);
- в) обсяг національного виробництва + експорт – імпорт - різниця обсягу запасів (запаси збільшилися);
- г) обсяг національного виробництва - експорт + імпорт - різниця обсягу запасів (запаси збільшилися);
- д) обсяг національного виробництва - експорт + імпорт.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Під час випробування вступнику пропонується виконати тестове завдання, яке включає питання теоретичного характеру, що відповідають базовій частині програми. Для вступних випробувань розроблено 4 варіанти тестових завдань по 40 тестових питань в кожному українською мовою. На кожне тестове питання може бути одна правильна відповідь. Для кожного варіанту розроблені ключі правильних відповідей. Кожен екзаменаційний тест зброшується, в ньому вказується: № варіанту, тестові питання, варіанти відповідей і графа для відповідей абітурієнтом. Додаткове фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі.

Час ознайомлення з тестовим завданням та відповідями на нього обмежений 120 хвилинами. На кожне з питань в тестовому завданні може бути від однієї до чотирьох вірних відповідей. Правильна відповідь на кожне з сорока питань тестового завдання оцінюється в 5 балів, частково правильна відповідь – 2 бали, неправильна відповідь – 0 балів. Максимальна кількість балів, яку можна отримати – 200.

Для особи, яка претендує на зарахування:

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: повною мірою засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабе знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

До участі в конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Адизес И. Управляя изменениями. Как эффективно управлять изменениями в обществе, бизнесе и личной жизни. Минск.: «Манн», «Иванов и Фербер», 2014. 263 с.
2. Довгань Л.Є., Малик І.П., Мохонько Г.А., Шкробот М.В. Менеджмент організації. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с.
3. Дерлоу, Дес. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень: Пер. з англ. Київ: Наукова думка, 2010. 242с.
4. Дзяна С. Р. Дзяний Р. Б. Теоретичні засади управління змінами в сучасних умовах. *Ефективність державного управління*. 2013. Вип. 34. С. 31–40. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/efdu_2013_34_5.pdf.
5. Довгань, Л.Є. Каракай Ю. В. та ін. Стратегічне управління : навчальний посібник. / ред. Л. М. Савчук. 2-ге вид. Київ: ЦУЛ, 2011. 440 с.
6. Жуковська Л. Е. Борисевич Є. Г., Стрельчук Є. М. Теорія організацій: навч. посіб. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова. 2011.
7. Заславська, К. А. Менеджмент підприємств малого бізнесу: навч. посіб. Харків: ХНЕУ, 2011. 200с.
8. Ігнатєва І. А., Паливода О. М., Янковой Р. В.. Менеджмент організацій (малого та середнього бізнесу): підручник . Київ: КНУТД, 2014. 360 с.
9. Керівництво організацією: Навч. Посібник / О.Є. Кузьмін, Н.Т. Мала, та ін. Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка». 2010. 50 с.
10. Кучеренко В.Р. Карпов В.А., Карпов А.В. Економічний ризик та методи його вимірювання: Навчальний посібник . Одеса, 2011. 200с.
11. Маркіна І. А. Менеджмент організації: навч. посіб. Київ: «ЦУЛ». 2013. 248 с.
12. Мельников А. М. Основи організації бізнесу: навч. посіб. Київ: «ЦУЛ». 2013. 200 с.
13. Менеджмент та адміністративне управління: навчальний посібник /О.А. Мартинюк, Н.І. Серебряннікова. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 540 с.
14. Менеджмент організацій: Навч. посіб. /За ред. Шморгун Л.Г. Київ: 2010. 452 с.
15. Менеджмент організацій: теоретико-прикладний аспект: навч. посіб. /О. Ю. Амосов, В. В. Мамонова, Д. В. Карамишев; за заг. ред. О. Ю. Амосова, В. В. Мамонової. Харків: ХарРІ НАДУ "Магістр". 2010. 208 с.
16. Назарчук Т. В. Менеджмент організацій: Навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури». 2016. 560 с.
17. Новак В. О., Мостенська Т. Л. Організаційна поведінка: підручник. Київ: Кондор, 2013. 498 с.
18. Осовська Г. В. Комунікації в менеджменті: навч. посіб. Київ: Кондор. 2008. 214 с.

- 19.Осовська Г. В. Менеджмент організацій : підручник. Київ: Кондор, 2009. 680 с.
- 20.Прийняття управлінських рішень. Навч. посіб. / Ю. Є.Петруня, Літовченко Б. В. та ін.; за ред. Ю. Є. Петруні. 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 216 с.
- 21.Петков В. П. Менеджмент організації: підручник. Львів: Новий світ-2000. 2011. 488с.
- 22.Пічугіна Т. С., Ткачова С. С., Ткаченко О. П. Управління змінами: навч. пос. Харків: ХДУХТ, 2017. 226 с.
- 23.Писаревський І. М. Менеджмент організацій: Навчальний посібник. /Писаревський І. М., Нохріна Л.А., Познякова О.В. Харків: ХНАМГ.2016. 322с.
- 24.Родлер К. Управление в организациях : 2-е изд., испр., перераб. Київ: Ліра. 2014. 124 с.
- 25.Сватюк О.Р. Основні ділові якості менеджера URL: file://D:/Documents/ТИМЧАСОВА/vkpnuen_2013_8_43.pdf.

Допоміжна

- 26.Герберт А., Сайман Р. Адміністративна поведінка: Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції: пер. з англ. вид. Київ: Арт ЕК, 2012. 392с.
- 27.Гевко І. Б. Методи прийняття управлінських рішень : підручник. Київ: Кондор, 2011. 187 с.
- 28.Сучасний менеджмент у питаннях і відповідях. Навч.посібн. /За ред. Балашова А.М., Мошека Г.Є. Київ: Алерта. 2018. 620 с.
- 29.Петков С.В., Наливайко Л. Менеджмент у державному управлінні. Загальна частина. Навчальний посібник. Київ: Світ. 2011 312 с.
- 30.Левицька І. В. Менеджмент підприємств за кризових умов: посібник. Львів.: Новий світ-2000. 2014.176 с.
- 31.Приймак, В. М. Прийняття управлінських рішень: навч. Посіб Київ: Атіка, 2008. 240с.
- 32.Сахно Є. Ю. Менеджмент малих та середніх підприємств: навч. посіб. Київ: Кондор, 2013. 342 с.
- 33.Свидрук І.І. Креативний менеджмент. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 224 с
- 34.Собченко О. М. Психологія управління : навч. посіб. / О. М. Собченко. Л. Д. Подольський. Київ: Кондор, 2013. – 196 с.
- 35.Якубовський О.П., Пахомова Т.І., Драгомирецька Н.М. Управління ризиками та кризами. Навчальний посібник. Київ: Центр дистанційного навчання НАДУ при Президентіві України, 2011. 68 с.